

توضیحات لازم در خصوص تغییر نام خانوادگی

متقاضیان تغییر نام خانوادگی به استناد مواد ۴۰ تا ۴۲ قانون ثبت احوال و در صورت احراز شرایط مندرج در دستورالعمل تغییر نام خانوادگی و پس از موافقت مراجع ذیصلاح در ثبت احوال، می توانند نام خانوادگی خود را تغییر دهند.

۱- دارنده حق تقدم نام خانوادگی کسی است که برای اولین بار در قلمرو هر اداره ثبت احوال مستقل نام خانوادگی خاص به نام او ثبت شده باشد. (ملاک تشخیص، تاریخ صدور سند سجلی خواهد بود).

۲- حق تقدم نام خانوادگی پس از فوت دارندگان آن به وراث قانونی آنها که دارای همان نام خانوادگی هستند، منتقل می شود.

۳- هرکس می تواند پس از رسیدن به سن ۱۸ سال نام خانوادگی خود را از طریق انتخاب واژه بلامعارض یا با اجازه از دارنده حق تقدم برای یکبار تغییر دهد.

توضیح ۱: در موارد استثنایی و با ارائه دلایل موجه، رئیس سازمان ثبت احوال می تواند با رعایت مقررات، با تقاضای تغییر نام خانوادگی برای بار دوم موافقت نماید.

توضیح ۲: تغییر نام خانوادگی و ایجاد حق نسبت به آن از تاریخ اجرای آن در سند سجلی محقق می شود.

توضیح ۳: چنانچه متقاضی یا وارث قانونی او ظرف مدت ۶ ماه از تصویب نام خانوادگی پیشنهادی، درخواست اجرا به اداره ثبت احوال تسلیم ننماید واژه تصویب شده بلامعارض تلقی می گردد.

توضیح ۴: برگشت به نام خانوادگی قبلی تا وقتی ممکن است که شناسنامه با واژه تصویبی صادر و تحویل متقاضی نشده باشد.

توضیح ۵: افرادی که قبل از سن ۱۸ سالگی نام خانوادگی آنان تغییر یافته است، می توانند پس از رسیدن به سن مزبور به نام خانوادگی قبلی خود برگردند.

۴- در صورتیکه نام خانوادگی پدر تغییر یابد، تغییر نام خانوادگی فرزندان کمتر از ۱۸ سال با درخواست کتبی پدر امکان پذیر خواهد بود. فرزندان کبیر می توانند با اخذ اجازه نامه از پدر، از نام خانوادگی جدید وی استفاده کنند.

۵- قیم یا وصی می تواند برای تغییر نام خانوادگی اطفال تحت سرپرستی خود تغییر نام خانوادگی آنها را درخواست نمایند.

۶- استفاده از نام خانوادگی زوج برای زوجه در زمان زوجیت با ارائه اجازه نامه از زوج بدون رعایت حق تقدم بلامانع است. در صورت انصراف زوجه و درخواست وی، به نام خانوادگی قبلی برگشت داده می شود.

توضیح ۱: پس از وقوع طلاق یا فسخ نکاح، در صورت درخواست یکی از زوجین، نام خانوادگی زوجه به نام خانوادگی قبلی خود برگشت داده می شود.

توضیح ۲: انتخاب واژه هایی که در محل صدور سند متقاضی دارای معارض باشد، برای نام خانوادگی ممنوع است.

توضیح ۳: مشمولین بندهای ۴ الی ۷ ماده ۹۷۶ قانون مدنی می توانند نام خانوادگی قبلی خود را حفظ نمایند.

موارد مجاز برای تغییر نام خانوادگی:

- ۱- نام خانوادگی از واژه‌های نامناسب باشد مانند: پالانی، بیچاره، گدا
- ۲- نام خانوادگی بیش از دو کلمه باشد. مانند: خنجری برارعزیزی، فلاح ناگزیرلنگرودی
- ۳- نام خانوادگی از واژه‌های خارجی بوده و یا با آن ترکیب شده است. مانند: علی اف، چارلتون وجانسون
- ۴- نام خانوادگی از کلمات مذموم و مغایر با ارزشهای فرهنگی اسلامی باشد. مانند: بی دین، شیطان پرست و شاه پرست.
- ۵- نام خانوادگی از واژه‌های منسوب به مناصب یا القاب و عناوین باشد. مانند: سرهنگ، خان و مهندس.
- ۶- هرگاه محکومیت جزائی مؤثر برای یکی از افراد خانواده پیش بیاید و داشتن نام خانوادگی موجب ننگ و سرافکنندگی باشد.
- ۷- تغییر نام خانوادگی به منظور وحدت با نام خانوادگی پدر، جد پدری، فرزند و برادر باشد.

حذف پسوند یا پیشوند نام خانوادگی:

- ۱- نام خانوادگی ترکیبی از یک واژه و نام محل یا منسوب به محل باشد، مانند: افتخاری تهرانی، تبریزی رادمنش و نظیر آن.
 - ۲- نام خانوادگی ترکیبی از یک واژه و نام ایل یا طایفه باشد. مانند: محسنی قشقائی، زرالوندی احمدی و مانند آن.
 - ۳- نام خانوادگی ترکیبی از یک واژه و نام یکی از حرف یا مشاغل باشد، مانند: بنکدار قاسمی، مجیدی سقطچی و غیره.
 - ۴- هرگاه پیشوند یا پسوند نام خانوادگی، حرف، عدد یا کلمه زاید باشد. مانند: م قاسمی، شکوهی هفت، مرحومه حسنی و غیره.
- توضیح ۱: هرگاه نام خانوادگی ترکیبی از دو نام محل یا منسوب به محل، دو شغل یا دو ایل و طایفه یا ترکیبی از آنها باشد، به انتخاب متقاضی یکی از دو جزء قابل حذف است، مانند: شیرازی مشهدی، قناد زرگر، موگوئی بختیاری و نظایر آن.